

December 2020

Rengöringsrutiner och smittskydd vid klövvård

Rengöringsrutiner och smittskydd vid klövvård

Före besöket

Ring gården innan besöket och hör hur smittläget är, till exempel med avseende på hosta och diarré

- Vid akuta utbrott av hosta eller diarré hos vuxna djur bör man ställa in planerat besök och boka in ett nytt besök 3-4 veckor efter att samtliga djur i besättningen har tillfrisknat.
- Planera för verkning på gårdar som är spärrade på grund av salmonella sist i veckan. Detta för att verkstol, bil och övrig utrustning ska hinna rengöras och desinfekteras grundligt.

OBS! För till exempel salmonella är inte torrtiden utan rengöringen det viktiga då salmonellabakterien kan överleva i mer än 5 år i intorkad gödsel på verkstolen.

Väl rengjord klövvårdsutrustning

- Verkstol, grindar, och klövvårdsverktyg som tas med till gården ska vara rengjorda från all synlig smuts och vara desinfekterade.
- För mer information om desinfektionsmedel se avsnittet om desinfektion.

Väl rengjord skyddsutrustning

- Tvätta kläder, handskar och övriga textilier i minst 60°C. Använd inte snabbprogram på tvättmaskinen.
- Rengör personlig skyddsutrustning (tex skyddsglasögon, hörselskydd och förkläde) väl och desinfektera. Detsamma gäller för egna stövlar.

Optimalt är att bara besöka en gård per dag

- Om man trots allt anser det nödvändigt att besöka flera gårdar på en dag så är det bäst om en av gårdarna har egen verkstol och utrustning.
- Används samma verkstol och utrustning vid flera besök under samma dag måste ordinarie rengöringsrutin utföras mellan besöken.

Under besöket

Använd gårdens egen utrustning så långt det är möjligt

Till exempel:

- Skyddskläder/stövlar/handskar
- Grindar för att bygga drivgångar
- Rep/Grimma

Utrustning som behöver tas in i besättningen bör vara av material som går lätt att rengöra när man lämnar gården.

Till exempel plast, rostfritt stål eller aluminium.

Tips! Placera behandlingslådan på ett rent underlag, till exempel en ren säck eller liknande för att underlätta undersidans rengöring när dagen är slut.

Hygien vid verkningen

- Håll rent från gödsel före och efter verkstolen. Använd strö och skrapor från gården.
- Verka friska kvigor först. De individer som man vet har smittsamma klövsjukdomar, till exempel digital dermatit och klövspaltsinflammation, bör verkas sist på dagen.
- Peta inte med händerna på klövskador såsom digital dermatit. Om man gör det ska man byta handskar därefter.
- Rengör och desinfektera klövknyvar som varit i kontakt med digital dermatit innan de används på nästa djur. Knivarna måste först diskas helt rena från synlig smuts och sedan läggas i till exempel Virkon S-bad i 10–15 minuter. Enklast är att ha flera rena knivar med sig för att sen rengöra flera åt gången.

Tips! Spola av klövarna med vattenslang innan verkning för att se alla skador tydligt. Då behöver man inte heller peta i skadorna med fingrar eller klövknyvar.

Efter besöket

Tvätta verkstolen:

- På en spolplatta eller annan plats med god avrinning
- På en plats där tvättdimma inte kan nå djur, foderutrymmen eller utfodringsplatser
- Med skyddsutrustning såsom handskar och skyddsglasögon eller visir

Om ovanstående punkter kan uppfyllas på gården så är det optimalt att tvätta verkstolen innan man lämnar gården.

1 Tvätta med högtryck så att all synlig smuts försvinner.

Detta är det allra viktigaste steget i rengöringen då 80 procent av all smuts försvinner!

- Blötlägg/förspola för att lösa upp smutsen
- Vänta 5–10 minuter
- Tvätta med högtryck. Vattnet bör vara max 50–60°C när det träffar verkstolen för att inte riskera att man får smuts som fastnar hårdare istället för att tvätta bort det.

Obs! Använd en borste på de ställen där smutsen inte lossnar med högtryckstvätt. Detta gäller till exempel handtag, fästansordningarna för benen och andra kontaktytor som kan vara svåra att rengöra med högtryck. Använd borste och hink med tvättmedel och vatten för att få rent.

2 Applicera alkaliskt skumtvättmedel med lågt tryck.

Ett lämpligt tvättmedel för att tvätta verkstolen har följande egenskaper:

- Alkalisk
- Innehåller tensider
- Skummande
- Löser upp fett och proteinrester

Tvättmedel alkaliska	Topmaxx 421	Farm cleaner	Allround soap	Kenosan
pH	12	14	11	12,5
Koncentration	3–5%	2–5%	1–3%	1%
Verkningstid	10–20 min	10–15 min	10–30 min	15–30 min
Företag	Ecolab	Norden Olje	CID LINES	CID LINES
Godkänt KRAV	Nej	Ja	Ja	Ja

Efter besöket

3 Låt tvättmedlet verka

- Läs bruksanvisningen för att veta hur länge tvättmedlet ska verka.
- Verkningsstiden är helt nödvändig för att tvättmedlet ska kunna reagera kemiskt med bakterieresterna.

4 Skölj med högtryck

- Tvätta med högtryck så att all synlig smuts och skumtvättmedel försvinner.

5 Skölj till sist av alla ytor med lågt tryck

- Den sista lågtryckstvätten är viktig för att få bort små stänk och damm som kan spridas vid högtryckstvätten.

6 Kontrollera tvätten noggrant

- Om all smuts är borta så får verkstolen torka. Om förhållandena är så att verkstolen torkar sakta kan man antingen vänta med desinfekteringen tills verkstolen har torkat eller så blandar man desinfektionsmedlet i högre koncentration.

7 Desinfektion

Se avsnittet för desinfektion.

Kom ihåg!

- Tvätta även verkstolens undersida och dess hjul.
- Rengör inuti skåpet som kan finnas på verkstolen.
- Ta bort alla typer av skydd som går att ta bort så att det inte samlas smuts bakom dessa.
- Rengör alla delar av textil såsom rep, mag- och benband. Tvätta det som går i tvättmaskin i 60°C och det andra med högtryck och/eller borste och tvållösning och placera sedan i desinfektionsbad enligt det specifika medlets anvisning. Det är en fördel om man har dubbla uppsättningar så att de kan torka ordentligt innan de behöver användas igen.
- Rengör även högtryckstvätten och dess slang.

Desinfektion

Desinfektera allt efter varje gård eftersom smitta kan förkomma på en gård utan att man känner till det.

Använd alltid handskar, munskydd och skyddsglasögon alternativt visir när du jobbar med desinfektionsmedel.

Exempel på desinfektionsmedel:

Desinfektionsmedel	Virkon S	Parvocide	Ytdesinfektion DAX 70
Spädning	1 %	1:150 (0,66 %)	Spädes ej
Exempel på spädning	10 gram till 1 l vatten (10 ml mått = 10 gram)	1 dl Parvocide till 15 l vatten	Ej aktuellt
Hållbarhet vid spädning	Max 7 dagar	I slutna behållare max 9 månader	Spädes ej, men hållbarhet enligt datummärkning på flaska
Användningsområde	Passar utrustning som tål blötläggning eller bad, tex verkstol och stövlar.	Passar utrustning som tål blötläggning eller bad, tex verkstol och stövlar.	Passar utrustning som INTE tål blötläggning eller bad, tex vinkelslip, hörselskydd och varmluftspistol.
Övrigt	Korrosivt för mjuka metaller såsom aluminium, koppar och mässing. Blötlägg därför inte dessa material mer än 15–20 minuter.	Icke korrosivt	

Desinfektion

1 Kontrollera att verkstolen är ren

Det är väldigt viktigt att verkstolen först är helt ren från all synlig smuts innan den desinfekteras!

2 Applicera desinfektionsmedlet med lågt tryck

- Desinfektera när verkstolen är torr så att medlet inte späds ut. Om appliceringen måste göras då verkstolen är blöt behöver koncentrationen av desinfektionsmedlet vara högre.
- Desinfektion kan göras efter att man har lämnat gården, till exempel nästa morgon.
- Tryckspruta/koncentratspruta ger bra spridning av desinfektionsmedlet.

3 Desinfektera handtag med en trasa med desinfektionsmedel

Glöm inte heller bort undersidan av verkstolen och hjulen.

4 Verkningstid

Läs bruksanvisningen noga för det desinfektionsmedel som används för att veta hur lång verkningstid som krävs samt om medlet ska sköljas av eller inte.

OBS! De flesta desinfektionsmedel har sämre effekt om det är kallare än 5°C. Vissa medel har god effekt även vid lägre temperaturer, men då kan man behöva öka koncentrationen. *Läs bruksanvisningen noga!*

Tips! Tillsätt 50 mg glykol/l utblandad Virkon S eller Parvocide så har det god effekt ner till -5 grader.

Generell hygien

Blanda inte rena och smutsiga saker. Förvara smutsiga saker i en plastback eller säck som sedan är lätt att rengöra!

Klövårdsverktyg

- **Som tål blötläggning**
till exempel: fräskrona, klövkniv och visitertång.
Tvätta rent med diskmedel och vatten. Placera sedan i desinfektionslösning, till exempel ett bad med Virkon S i 10–15 minuter.
- **Som INTE tål blötläggning**
till exempel: vinkelslip, hörselskydd och varmluftspistol.
Rengör med diskborste, varmvatten och diskmedel eller på annat sätt som får helt rent. Se därefter till att allt torkas noggrant. De delar som inte alls klarar av att blötas ner torkas med trasa/papper. Desinfektera med ett alkohol-baserat ytdesinfektionsmedel till exempel DAX 70.

Obs! Rengör och desinfektera även sladdar!

Tvätta stövlar

synligt rena och placera sedan i minst 5 cm djup desinfektionslösning, till exempel 10-15 minuter i Virkon S.

Bilens förarplats

Detta är en ren plats där man endast sitter med rena skor och kläder. Torka av ytor i bilen som man tar mycket på med ytdesinfektion en gång i veckan, till exempel ratt och handtag. Använd verkstadsskydd till sätet om bilen behöver flyttas under arbetsdagen. Rengör mattan i bilen regelbundet.

Tips! Om man har besökt en gård med konstaterad salmonella och är osäker på om däckan blivit fullständigt rengjorda bör man åka förbi en bensinmack eller liknande på vägen hem för att ytterligare en gång kunna rengöra bilens och släpets däck.

Kom ihåg att tvätta händerna ordentligt med tvål och vatten och sprita dem innan du lämnar gården.

